

International
SOCIAL SCIENCES
STUDIES JOURNAL

SSSjournal (ISSN:2587-1587)

Economics and Administration, Tourism and Tourism Management, History, Culture, Religion, Psychology, Sociology, Fine Arts, Engineering, Architecture, Language, Literature, Educational Sciences, Pedagogy & Other Disciplines in Social Sciences

Vol:5, Issue:35
sssjournal.com

pp.2597-2606
ISSN:2587-1587

2019
sssjournal.info@gmail.com

Article Arrival Date (Makale Geliş Tarihi) 28/03/2019 | The Published Rel. Date (Makale Yayın Kabul Tarihi) 27/05/2019
Published Date (Makale Yayın Tarihi) 27.05.2019

AVRUPA BİRLİĞİ GÖÇ VE SİĞINMA POLİTİKASI PERSPEKTİFİNDE CEAS

CEAS IN THE PERSPECTIVE OF EUROPEAN MIGRATION AND ASYLUM POLICY

Beril HAKVERİR

Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Entitüsü, Uluslararası İlişkiler Bölümü, KONYA/TÜRKİYE
ORCID: 0000-0001-8724-6836

Article Type : Research Article/ Araştırma Makalesi

Doi Number : <http://dx.doi.org/10.26449/sss.1507>

Reference : Hakverir, B. (2019). "Avrupa Birliği Göç ve Sığınma Politikası Perspektifinde Ceas", *International Social Sciences Studies Journal*, 5(35):2577-2597-2606.

ÖZ

Dünyanın her yerinde pek çok etkisi görülen göç hareketleri, toplumlar arası etkileşimlerde belirleyici bir rol üstlenerek bulunduğu yerden ayrılan toplulukların, sahip oldukları maddi ve manevi öğeleri yeni yerleşim yerlerine taşımalarını sağlamıştır. Özellikle köle ticaretinin yasaklanması sonucunda işgücü ihtiyacını göçmenler ile karşılayan Avrupa ülkeleri, tarih boyunca büyük göç akımlarının hedefi olarak sömürge ülkeler ile göç trafiği yaşamıştır. Hakkında pek çok teori ve görüş olan göç kavramı, insanlar üzerindeki sosyolojik ve psikolojik etkilerinin yanı sıra zaman içinde ülke politikalarına da etki ederek, ülke politikalarını evrimleştirmiştir. Avrupa Birliği topluluk ismini almadan önce karşılaşılan göç akımları, her devlet tarafından farklı politikalar uygulanmıştır. Fakat yine de bu dönem içerisinde ortak politikalara ilişkin bazı adımlar atılarak; devletlerarasında çeşitli uzlaşmalar sağlanmış, sığınmacı ve mülteciler için çeşitli düzenlemeler yapılmaya çalışmıştır. Ülkeler Birlik çatısı altında toplandıktan sonra ise diğer konular gibi göç konularının da zamanla birlik yönetimine devri gerçekleşmiştir. Avrupa Birliği'nin kurulmasıyla da göç politikaları kurucu antlaşmaların kapsamına girmiştir. İlerleyen süreçte antlaşmalar kapsamında ele alınan sığınma ve göç hareketlerine ilişkin politikalar, yeni ölçütlerin tanınması ihtiyacını doğurmuştur. Böylece Dublin Tüzüğü ile mültecilerin durumuna resmîyet kazandıran Avrupa Birliği, sınır kontrollerini artırırken aynı zamanda sığınma sistemlerini de gözden geçirmeye başlamıştır. Bu yöndeki çalışmalar yeni bir ortak eğilime ihtiyaç olduğunu ortaya çıkarmıştır. Dolayısıyla sığınma konusunda asgari ölçütlerin belirlenmesine ilişkin ihtiyaç sebebiyle 1999 yılında Avrupa Birliği Ortak Sığınma Sistemi (Common European Asylum System – CEAS) kurulmuştur. 1999-2005 yıllarında tamamlanan CEAS'ın ilk aşamasıyla asgari standartlar belirlenmiş; ikinci aşamasında ise mültecilerle ilgili yapılacak yasal düzenlemelerde Birlik üye devletlerinin tam işbirliği amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Avrupa Birliği, Sığınmacı, Mülteci, Avrupa Ortak Sığınma Sistemi

ABSTRACT

Migration movements, which have many effects around the world, have played a decisive role in inter-communal interactions and ensured that the communities which left their places carried their own material and spiritual elements to the new settlements. Especially, The European countries, which met the workforce needs with immigrants after the prohibition of human trafficking, have experienced migration traffic with the colonial countries as a target of huge migration flows throughout history. The concept of migration, which has many theories and views about, has evolved the state's policies by influencing the state's policies over time, as well as its sociological and psychological effects on people. Migration flows were followed by the states' own national policies before the Community was established. However, some steps were taken regarding common policies in this period; various agreements were made between the states and various regulations were made for asylum seekers and refugees. After the countries gathered under the umbrella of the Union, immigration issues, like other issues, were transferred to unity management over time. With the establishment of the European Union, immigration policies were included within the founding treaties as well as the other policy areas. In the forthcoming period, policies on asylum and migration movements, which were within the scope of the treaties, required the establishment of new criteria. Thus, the European Union which recognized of the status of refugee by enacting the Dublin Statute , has begun to review its asylum systems while increasing border controls. Studies in this field have revealed the need for a new common trend. Therefore, in 1999, the Common European Asylum System (CEAS) was established due to the need in the

determination of the minimum criteria for asylum. With the first phase of CEAS, which was completed within 1999-2005, minimum standards were set; in the second phase, full co-operation of the Union member states was aimed in the legal arrangements concerning the refugees.

Key Words: Migration, European Union, Asylum Seeker, Refugee, Common European Asylum System

1. AVRUPA KITASI'NDA YAŞANAN GÖÇ AKIMLARI VE GÖÇ POLİTİKALARI

Göç kavramı, bilinen en yaygın anlamıyla insan topluluklarının çeşitli sebeplerle buldukları yerden ayrılarak başka bir yere veya ülkeye gitme şeklinde gerçekleştirdikleri eylemlerdir (TDK, 2019). Tarih boyunca göç, toplumlar arası etkileşimlerde belirleyici bir rol üstlenerek bulunduğu yerden ayrılan toplulukların sahip oldukları maddi ve manevi öğeleri yeni yerleşim yerlerine taşımasını sağlamıştır. Buradan hareketle insanların ihtiyaçları doğrultusunda bulunduğu yeri terk etme eğilimleri, birçok araştırmancının da konusu olmuştur. Göç nedenleri, bazı araştırmacılar tarafından itme çekme faktörleriyle açıklarken¹, bazıları tarafından ekonomiye ve istihdam olanaklarına bağlanmıştır.² Hakkında pek çok teori ve görüş olan göç kavramı, insanlar üzerindeki sosyolojik ve psikolojik etkilerinin yanı sıra zaman içinde ülke politikalarına da etki ederek, ülke politikalarını evrimleştirmiştir. Göç hususunda kamu idareleri tarafından izlenen ilkeler, göç politikaları şeklinde adlandırılmaktadır. Her ülkede farklı şekillerde uygulanabilen bu politikalar genellikle ülkeye giriş çıkışı, ülke içindeki üçüncü ülke vatandaşlarını ve ülke sınırları dışındaki ülke vatandaşlarını kapsamaktadır (Somuncu, 2006: 21).

Avrupa kıtası tarih boyunca büyük göç akımlarının hedefi olmuştur. Kavimler göçü ile başlayan bu hareketlilik, kolonizasyon ile devam etmiştir. Köle ticaretinin yasaklanması sonucunda işgücü ihtiyacını yine göçmenler ile karşılayan Avrupa ülkeleri, sömürge ülkeler ile göç trafiği yaşamıştır (Somuncu, 2006: 11). Aşağıdaki Tablo 1.'de, 1846-1924 yılları arasında Avrupa'dan kıtalararası göçe katılan ülke/bölgeler, göçmen sayıları ve bu sayıların tüm göçmen sayılarına oranları gösterilmiştir.

Tablo 1. 1846 – 1924 Yılları Arasında Avrupa'dan Kıtalararası Göçe Katılanlar

Ülke / Bölge	Göçmen Sayısı	Tüm Göçmenlere Oranı (%)
Avusturya Macaristan	4,878,000	10,0
Belçika	172,000	0,3
Britanya	16,974,000	34,9
Danimarka	349,000	0,7
Finlandiya	342,000	0,7
Fransa	497,000	1,0
Almanya	4,533,000	9,3
İtalya	9,474,000	19,5
Hollanda	201,000	0,4
Norveç	804,000	1,7
Portekiz	1,633,000	3,4
Rusya – Polonya	2,551,000	5,3
İspanya	4,314,000	8,9
İsveç	1,145,000	2,4
İsviçre	307,000	0,6
Avrupa Toplamı	48,174,000	99,2

Kaynak: Aktaran: Eker, 2008: 45.

Tablo 1.'de görüldüğü üzere Avrupa ülkeleri arasında 16,974,000 kişi ile Britanya en çok kıtalar arası göç hareketliliğine katılan ülke olurken Belçika'da bu sayı 172,000'dir. Kıtada toplam 48,174,000 kişi göç hareketliliğine katılmıştır.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında değişen sınırlar, yeniden insan hareketliliğine yol açarak Kıta üzerinde bir göç akımına sebep olmuştur. Bu dönemde Almanya, Polonya ve Çekoslovakya arasında 15 milyon kişi göç hareketine katılmıştır (Bayraktar, 2013: 112). Dekolonizasyon sürecinin de sonlanması ile birlikte sömürge ülkelere gönderilen işgücü göçmenleri geri dönmüşlerdir (Özerim, 2014: 21). Daha sonra 1973 yılına kadar

¹Everett S. Lee (1916-...), 1966 yılında Ravenstein'in çalışmasına atıfta bulunarak yayımladığı Bir Göç Teorisi (A Theory of Migration) isimli makalesinde, göçmenlerin demografik yapısının incelenmesi yerine göçmenden çok göçe odaklanmıştır (Çağlayan, 2006: 72). Lee; makalesinde göçün sebeplerini itme ve çekme olarak iki faktör ile açıklamaktadır (Eren ve Çakran, 2017: 9). Kaynak ve hedef ülkeleri ele alan bu faktörler, kişilerin göç hareketlerini etkilemektedir (Bayraktar, 2013: 117).

²Göç hakkında birçok teori geliştirilmiştir. William Petersen (1912-1993) göç çeşitlerini beş gruba ayırmış, Samuel A. Stouffer (1900-1960) kişilerin fırsatlar (inverting opportunities) kuramını geliştirmiş, Immanuel Wallerstein (1931-...)’in “The Modern World System” eseri, merkez çevre kuramını oluşturmuştur.

Avrupa Kıtası 30 milyon göçmen almış ve bu göçmenleri istihdam amaçlı kullanmıştır (Özerim, 2014: 22). Savaşın ekonomik ve sanayi yıkımı giderilmeye çalışılmış, ortaya çıkan işgücü ihtiyacı bu şekilde karşılanmıştır.

1973 yılında patlak veren petrol krizi sonucunda ekonomik sıkıntılarla karşılaşan Avrupa ülkeleri, göçmen akışını durdurmuş ve mevcut göçmenleri geri gönderme çalışmalarına başlamıştır. Ekonomik krizin sosyal etkileri göçmenler ve yerli halk arasında görülmeye başlanmış, tırmanan gerginlik göçmen karşıtı hareketlerin artmasına sebep olmuştur (Alkan, 2015: 759). Bu dönemden sonra, Avrupa ülkeleri göçü kontrol almak için bu konudaki politikalarını değiştirmekte ve güvenlikleştirme yoluna gitmeye başlamıştır (Özerim, 2014: 23). Dolayısıyla vize politikaları, artırılmış sınır denetimleri, üçüncü ülke vatandaşlarının ülke girişlerinde yasal düzenlemeler ve caydırıcı önlemler gündeme gelmiştir (Uçarer, 2001: 292).

Petrol krizinden sonra göç akımlarının bir diğer sonucu olarak 14 Haziran 1985'te Schengen Antlaşması imzalanmıştır. 33 maddeden oluşan antlaşma, sınır kontrolleri, iç sınırların kaldırılması gibi maddeleriyle o zamanlar Avrupa Topluluğu (AT) adı altında birleşen Avrupa ülkelerinin göç politikalarını ve sınır yönetimlerini etkilemesi ile bilinmektedir (Dönmez Kara, 2015: 118). Antlaşma; dış sınırlarda giriş ve denetimler, iç havaalanları da dâhil edilmek üzere sınır denetimlerinin kaldırılması, uzun dönem ziyaretler ve kısa süreli vize politikaları için transit vize, üçüncü ülke vatandaşlarının ikameti ve dolaşımı, sığınma başvurusuna ilişkin yöntem ve Avrupa Birliği adına talebi değerlendirmekten sorumlu üye devletin belirlenmesi, uyuşturucu trafiği ile mücadele faaliyetleri, cezai hususlarda adli iş birliği, polis iş birliği, suçluların iadesi hususunda daha sıkı iş birliği, mühimmat ve ateşli silahlar mevzuatının uyumlu hale getirilmesi, Schengen Bilgi Sistemi'nin kurulması, malların dolaşımı ve kişisel bilgilerin korunmasına ilişkin konuları kapsamaktadır (Çilingir, 2018: 30). Schengen anlaşmasının göç ve insan hareketliliği konuları mültecileri kapsamamaktadır. Konuya yönelik olan çalışmalar Dublin Sözleşmesi ile resmîyet kazanmıştır.

1990 yılında imzalanıp 1997 yılında yürürlüğe giren Dublin Sözleşmesi, mültecileri ele alan ilk çalışmadır (Bayraklı ve Keskin, 2017: 120). Sözleşme, sığınmacıların mülteci statüsü kazanması yönündeki değerlendirilmesi sorumluluğunu önce sığınmacının aile bireylerinin yaşadığı ülkeye (varsa), bu durum söz konusu değilse sığınmacıya oturma izni veya vize vermiş olan ülkeye, bu durum da söz konusu değilse sığınmacının sınırlarından girerek sığınma talebinde bulunduğu ilk ülkeye vermektedir. Mülteci statüsünün belirlenmesi için sorumlu ülke tarafından değerlendirme esnasında 1951 Cenevre Sözleşmesi ve ek 1967 protokolü göz önünde bulundurulmak zorundadır (Somuncu, 2006: 43). İlk güvenli ülke (first safe country) olarak isimlendirilen bu durum (Asan, 2007: 48) ile beraber sözleşme, sığınma taleplerinin birden fazla ülkeye yapılmamasını da düzenlemektedir (Aktaş ve Öztekin, 2007: 209). Güvenli üçüncü ülkelere geri gönderme hakkı ise sözleşmede belirtilen bir diğer konudur (Özcan, 2005: 61). Bu hakka göre, üye devletler, başvuru yapan sığınmacıları 1951 Cenevre Sözleşmesi'ne taraf olan ülkelere birine gönderebilmektedir (Malkara, 2017: 121).

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin dağılması sonucunda göç akımıyla bir kere daha karşılaşan Avrupa ülkeleri, kitlesel bir sığınmacı ve mülteci hareketine maruz kalma korkusunu yaşamıştır (Castles ve Miller, 2008: 144). Kale Avrupa teriminin ortaya çıkmasıyla sonuçlanan bu dönem, endişelerin getirdiği düzenlemeler ve kısıtlamaların başlangıcı olmuştur (Alkan, 2015: 758-759).

2. MAASTRICHT'TEN CEAS'E AVRUPA BİRLİĞİ GÖÇ POLİTİKALARI

Savaş koşullarının yıkıcı etkisi neticesinde Birleşmiş Milletlerin kuruluşu, Roma Antlaşmaları ve Füzyon Antlaşması ile tek çatı altında toplanmaya başlayan Avrupa devletleri tarafından barışa yönelik birçok adım atılmıştır. Atılan adımların bir sonucu olan Avrupa Birliği, kuruluşundan itibaren göç alan ve politikalarını insan hakları çerçevesinde düzenleyen bir ulusüstü örgüttür. Avrupa Birliği tarafından düzensiz göçün asgari seviyede tutulması amaçlanmıştır. Bu sebeple de Birlik bütünlüğünü sağlamak amacıyla sözleşmeler ile belirlenen politikalar doğrultusunda iç ve dış göçü kontrol altına alacak bir takım düzenlemeler yapılmıştır. Dolayısıyla Avrupa Birliği'nin kurulmasıyla göç politikaları kurucu antlaşmaların da kapsamına girmiştir.

7 Şubat 1992'de imzalanan Maastricht Antlaşması 1 Kasım 1993'te yürürlüğe girerek, Avrupa Topluluğu'nun adını Avrupa Birliği olarak değiştirmiş, böylece ulusüstü örgüt oluşumunun ilk adımı atılmıştır (Uşar, 2010: 47). Maastricht Antlaşması ile göçmenlerin hukuki statüleri düzenlenerek işbirliği alanı şeklinde adlandırılmıştır (Ümit, 2013: 26, 59). Avrupa Birliği üye ülkeleri göç konusundaki yetkilerini Birlik sistemine devretmek istemeseler de göç politikaları Birlik entegrasyonu gerçekleştikçe zamanla yetki değiştirmiş ve Birlik hukukuna dâhil olmuştur. Antlaşma ile iç sınırların kaldırılması ile göç

ve sığınma politikalarının hükümetler arası entegrasyonu sağlanmış, birlik üyesi ülkelerin vatandaşlarının serbest dolaşım, ikamet ve çalışma hakları düzenlenmiştir (Ünlütürk Ulutaş ve Kumaş, 2017: 472-474).

1997 yılında imzalanan Amsterdam Antlaşması, Avrupa Birliği Konseyi'ne herhangi bir ani göç akımı durumunda maksimum altı aylık geçici önlem alma yetkisi vererek (Md. 64/2), göç ve sığınma politikalarını devletlerarası konumundan ulusüstü politikalar konumuna almıştır (Ümit, 2013: 77, Aydın, 2017: 542). Göç konularındaki yetkisi bu Antlaşma ile daha da artan Birlik, Schengen Anlaşması'nı da yeni bir protokol ile düzenleyerek Amsterdam Antlaşması'nın içine dâhil etmiştir. Avrupa vatandaşlığına vurgu yapan Amsterdam Antlaşması ile Avrupa Birliği vatandaşlığı ve ulusal vatandaşlık arasındaki fark belirtilerek, ulusal vatandaşlığa bir engel teşkil etmeyeceği ifade edilmiştir (Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu, t.y.).

Amsterdam Antlaşması'nın Vize, Sığınma, Göç ve Kişilerin Serbest Dolaşımına İlişkin Diğer Politikalar isimli başlığı altındaki Madde 61'de kademeli şekilde bir adalet, güvenlik ve özgürlük alanı oluşturabilmek için Konsey tarafından, Amsterdam Antlaşması'nın yürürlüğe girmesi itibariyle takip eden beş yıl boyunca sığınma, göç ve dış sınır kontrolleri hususlarındaki ek tedbirlerle doğrudan ilişkili olarak, kişilerin serbest dolaşımının sağlanmasına yönelik tedbirler, sığınma ve göç alanları ve üçüncü ülke vatandaşlarının haklarının korunmasına dair diğer tedbirler belirtilmiştir (İKV/162, t.y.: 17). Yine aynı başlık içerisinde yer alan Madde 62'de 67. Madde'de belirtilen usuller doğrultusunda Konsey tarafından; Amsterdam Antlaşması'nın yürürlüğe girişi itibariyle takip eden beş yıl boyunca gerek birlik vatandaşı gerekse üçüncü ülke uyruğunda olsun iç sınırları geçerken kişiler üzerinde denetimler yapılmasını temin etmeye yönelik önlemler; üye devletler tarafından vize verilmesine dair şart ve usulleri; üç aydan daha uzun kalmayacak olanlar için dış sınırlardan geçerken vatandaşları vizeden muaf tutulan ve vatandaşlarının vize alması gereken üçüncü ülkelerin listesi; üç ayı geçmeyecek olan süreler için üçüncü ülke vatandaşlarının üye devletlerin topraklarında seyahat etme özgürlüğünün şartlarını belirten önlemler ve tek tip vizeye ilişkin kuralları belirleyen önlemler düzenlenmiştir (İKV/162, t.y.: 17-18). Madde 63'de ise Konsey'in Madde 67'de belirtilen usuller doğrultusunda hareket ederek, Amsterdam Antlaşması'nın yürürlüğe girişinden itibaren takip eden beş yıl boyunca, üye devletler tarafından uzun dönemli oturma izinleri ve vizelerin verilmesine ilişkin standartlar (ailelerin birleştirilmesi amacına yönelik vizeler ve göç politikasına ilişkin giriş ve oturma koşulları da dâhil olmak üzere) ve kanun dışı ikamet edenler ve kaçak göçler (vatandaşı oldukları ülkelere geri gönderilmeleri de dâhil olmak üzere) hususlarındaki önlemleri alacağı belirtilmiştir (İKV/162, t.y.: 18-19).

Sığınma ve göç hareketlerindeki politikalar yeni ölçütlerin tanınması ihtiyacını doğurmuştur. Dublin Tüzüğü ile mültecilerin durumuna resmiyet kazandıran Avrupa Birliği, sınır kontrollerini artırırken aynı zamanda sığınma sistemlerini de gözden geçirmeye başlamıştır. Bu yöndeki çalışmalar yeni bir ortak eğilime ihtiyaç olduğunu ortaya çıkarmıştır. Dolayısıyla sığınmacıların başvuruları ve işlemlerin ilerlemesi açısından bir veri tabanı oluşturularak (EURODAC), ortak bir yönetmelik çerçevesinde hareket edilmiştir. Ardından sığınma konusunda asgari ölçütlerin belirlenmesine ilişkin ihtiyaç sebebiyle de 1999 yılında Avrupa Birliği Ortak Sığınma Sistemi (Common European Asylum System – CEAS) kurulmuştur (Şen ve Özkorul, 2016: 98). 1999-2005 yıllarında tamamlanan CEAS'ın ilk aşamasıyla asgari standartlar belirlenmiş; ikinci aşamasında ise mültecilerle ilgili yapılacak yasal düzenlemelerde Birlik üye devletlerinin tam işbirliği amaçlanmıştır (Bayraklı ve Keskin, 2015: 11). Üye ülkelerden Danimarka ve İrlanda, CEAS dışında kalmak istemiştir (Özcan, 2005: 161).

3. CEAS

Sığınma hakkı, kendi devletlerinde karşılaştıkları ciddi zarar ve zulümden kaçması sonucunda uluslararası korumaya muhtaç olan kişilere verilmektedir. Temel bir hak olan sığınma hakkı, ilk defa 1951 Cenevre Mültecileri Koruma Sözleşmesi'nde tanınmış olan uluslararası bir zorunlu sorumluluktur. Sınırları açık olan Avrupa Birliği'ne üye devletler, aynı değerleri paylaşmalı ve mültecilere standartları garanti altına alabilmek amacıyla ortak bir yaklaşım göstermelidir. Sığınma hakkına ilişkin prosedürler, Avrupa Birliği çapında etkili ve adil olmalarının yanı sıra istismara karşı koruyucu da olmalıdır. Buradan hareketle Avrupa Birliği'ne üye devletler tarafından, Avrupa Ortak Sığınma Sistemi (The Common European Asylum System/CEAS)'nin kurulması taahhüt edilmiştir (European Commission/Migration and Home Affairs, t.y.).

Schengen Antlaşması hükümleri uyarınca daha türdeş bir bütünleşme için Avrupa Birliği sınırları içerisinde iç sınır kontrolleri kaldırılarak ortak sınır güvenliği dış sınırlara genişletilmiştir. Bu durum Avrupa vatandaşları için Birlik sınırları içerisinde serbest dolaşım, demokrasi ve eşitlik temellerini oluştururken; üye devletler için yetki devri ve kısıtlayıcı politikalar anlamına gelmektedir (Schengen Anlaşması, 1985).

Böyle bir değişiklik, Birlik kapsamında oluşturulacak CEAS'ı ve üye devletlerin göç ve sığınma politikalarının uyumlu hale getirilmesini gerekli kılmıştır. Dolayısıyla söz konusu bu gereklilik ve üye devletler tarafından edilen taahhüt doğrultusunda, 15 ve 16 Ekim 1999 tarihlerinde Avrupa Birliği Konseyi tarafından Tampere'de yapılan özel toplantıda, 31 Ocak 1967 tarihli New York Protokolü ile tamamlanan haliyle 28 Temmuz 1951 tarihli Mültecilerin Statüsü hakkındaki Cenevre Sözleşmesi'nin kapsayıcı ve tam bir şekilde uygulanmasına yönelik bir CEAS kurulması ve böylece kimsenin zulüm gördüğü yere geri gönderilmemesinin sağlanması hususunda anlaşılmıştır. Bir başka ifadeyle geri göndermeme ilkesinin muhafaza edilmesine yönelik çalışmalar hususunda anlaşmaya varılmıştır (Dublin II Tüzüğü, 2003).

Schengen Antlaşması neticesinde, Avrupa Birliği ülkeleri arasındaki sınırlar ortadan kaldırılırken Birlik dışından gelen düzensiz göçlere yönelik gittikçe daha katı güvenlik önlemleri alınmıştır. Söz konusu katı güvenlik önlemlerinin yapılandırılmasına ilişkin aşamada, sığınma başvurularının değerlendirilmesi başta olmak üzere güvenli üçüncü ülkelerin tanımlanması, Avrupa Birliği ortak sığınma sisteminin ilkelerinin belirlenmesi ve geri kabul antlaşmaları önemli görevler üstlenmiştir (Özcan, 2005: 178-179). CEAS tarafından benimsenen sorumluluk aktarımı yönteminin temelinde, güvenli üçüncü ülke uygulamaları vardır (Öztürk, 2012: 201). Güvenli üçüncü ülke, bir sığınmacının, sığınma başvurusu yaptığı ülkeye gelmeden önce fiziksel olarak bulunduğu ve mülteci olarak koruma alabileceği ülkedir (AFAD, t.y.). Ayrıca CEAS; uluslararası koruma sorumluluğunun paylaşılması, uluslararası korumanın sağlanması ve bu sorumluluğun aktarılması olmak üzere üç temel husus üzerinde oturtulmuştur (Öztürk, 2012: 201).

Daha sonra Amsterdam Antlaşması ile kişilerin serbest dolaşımının sağlanmasına ilişkin amaçlardan bağımsız olarak, üye ülkelerin sığınma politikaları ve bu politikalara yönelik uygulamaların uyumlu hale getirilmesi amaçlanarak; başvuruların değerlendirilmesinde, sığınmanın tanınmasında ve ülkeler arasındaki başvuru prosedürlerinde var olan uygulama farklılıkları çözülmeye çalışılmıştır (Guild, 1999: 321). Fakat 5 yıllık geçiş süreci boyunca Konsey'de oybirliği kuralının pek çok alanda sürmesi, Komisyon'un yasa teklif etme yetkisini üye ülkelerle paylaşıyor olması ve Parlamento ve Adalet Divanı'nın yetkilerinin kısıtlı olmaya devam etmesinin bu amacın gerçekleşmesini olumsuz yönde etkileyeceği öngörülmüştür. Ayrıca antlaşmaya ekli protokoller ile üye ülkelere (İrlanda, Danimarka ve İngiltere) belli hususlarda imtiyaz tanınabilmesi CEAS'in oluşturulmasına ilişkin çabaların zarar görmesine neden olmuştur (Savaşan, 2009: 24). Buna ilaveten göçe dair konuların dış politika kapsamında değerlendirilmesi ve Avrupa Birliği'nin dış politika aktörü olarak göçe dair konularda daha etkin rol oynaması gerektiğinin altını çizen Yeşil Kitap (2007) ile de Amsterdam Antlaşması doğrultusunda oluşturulması kararlaştırılan CEAS'in daha işler hâle gelmesi amacıyla eylem planlarının oluşturularak uygulamaya konulması hedeflenmiştir (Kanat ve Aytaç, 2018: 63).

Tampere Zirvesi (1999)'ne ilişkin kararlar doğrultusunda Birlikten, etkin bir göç politikasının geliştirilmesi ve yasa dışı göçle mücadeleyle ilgili tedbirlerin uygulanması arasında dengeli bir yaklaşımı ortaya koyması beklenmiştir. Sonuç kararlarında CEAS'in kurulmasına yönelik amaç belirtilerek; bu amaca ilişkin (1) sığınma başvurusunu incelemekle sorumlu olan devletin belirlenmesi, (2) etkili ve adil bir sığınma sistemi ve sığınmacıların kabulü amacıyla ortak standartlar, (3) mülteci statüsünün tanınması ve içeriği ile ilgili kuralların yakınlaştırılması ve (4) Topluluk kurallarının uzun vadede ortak bir sığınma prosedürü ve Birlik çapında geçerli tek tip sığınma statüsü içermesi gerektiği (Akçadağ, 2012: 16) şeklinde ifade edilen dört temel unsur saptanmıştır.

Ortak bir sığınmacı sistemi kurulabilmesi amacıyla düzenlenen Tampere Toplantısı'nda, idari açıdan tek bir yere bağlı olan bir sistem oluşturulmamıştır. Söz konusu toplantıda oluşturulmak istenen sistem, önceden belirlenen şart ve prosedürlere bağlı sistematik bir göç politikasının hazırlanmasıdır (Duruel, 2017: 5). Dolayısıyla sistemin uyumlu hale getirilmesine ilişkin süreçte Tampere Konseyi, bir dönüm noktası özelliği taşımaktadır. Çünkü Tampere Toplantısı'nda hükümetler tarafından mülteci hakkına saygılı olunacağına dair bir kez daha söz verilerek, CEAS'in Cenevre Sözleşmesi'ne tam anlamıyla bağlı kalınip yürütüleceği belirtilmiş ve geri göndermeme ilkesi (principle of non-refoulement) benimsenmiştir (AMNESTY, 2004). Ayrıca geçerli olan Tampere rehberi ve antlaşma hükümlerine göre CEAS, blok oluşturma yöntemiyle yürütülmektedir. Bu yöntemle hangi ülkenin sığınma işlemlerinden sorumlu olacağı, mülteci adaylarının nasıl karşılanacağı, prosedürün asgari standartları, ikincil korunma statüsü ve mültecinin ne anlama geldiği ve kime denileceği belirlenmektedir (AMNESTY, 2004).

2015 yılında, Avrupa'yı nihai varış noktası olarak belirleyen sığınmacı sayılarındaki artış neticesinde CEAS'ı uygulamaya çalışan Avrupa, krizi çözme hususunda isteksiz ve yetersiz kalmıştır. CEAS'in oluşturulmasını öngören Hague Zirvesi (2004)'nde ortaya konan politikalar çerçevesinde, önceliğin uluslararası koruma ve sığınmacı haklarında olacağı ve egemenlik ve güvenlik gibi kavramların sığınmacı

odaklı uygulamalarda ikinci planda yer almasına yönelik kararlar alınmıştır. Fakat belgeler, normlar ve zirvelerle ortak bir göç politikası oluşturmaya çalışan Avrupa Birliği, üye devletlerin bazı uygulamaları neticesinde zor duruma düşerek, siyasi bir birlik olarak daha çok sorgulanır hâle gelmiştir (Kanat ve Aytaç, 2018: 70).

Mültecilik hakkı arayışında olan sığınmacılar, ilk giriş ve başvuru ülkesi konumunda olan sınır ülkeleri için sorun teşkil etmektedir. Özellikle Bulgaristan ve Macaristan gibi ülkeler, sığınmacıları mülteci olarak kabul etmeyip mülteci karşıtı bir politika izleyerek düzensiz göçte artışlara sebep olmaktadır. Bunun nedeni düzensiz göçün, bir ülkeye yalnızca kayıt dışı girişler sebebiyle değil, söz konusu ülkenin izlemekte olduğu kısıtlayıcı uygulamalar sebebiyle de artabilmesidir. Özellikle Balkan ülkeleri tarafından, yaşanan son krizde hem transit hem de hedef ülke konumunda olmaları sebebiyle kendi sınır kontrolleri siyasi kaygılarla arttırılmıştır. Dolayısıyla oluşturulmaya çalışılan ortak göç politikasına ilişkin Birlik içerisindeki ülkeler arasında bulunan Bulgaristan ve Macaristan'dan belirtilen durumlar sebebiyle çeşitli eleştiriler gelmiştir (Kanat ve Aytaç, 2018: 70).

Daha sonra 2004/83/EC³ sayılı, üçüncü ülke uyruklarının ya da devletsiz kişilerin mülteci olarak ya da başka şekilde uluslararası korumaya muhtaç kişiler olarak nitelendirilmeleri ve sağlanacak korumanın içeriği için asgari standartlara ilişkin (İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, 2015) Konsey Yönergesi'nin kabulünü izleyen yıllarda bu hedefe tam olarak ulaşılamamış ve Avrupa Birliği üyeleri arasındaki mülteci statüsü ve ikincil koruma statülerine ilişkin uyumsuzluklar devam etmiştir. Bu uyumsuzlukların giderilmesi ve CEAS hedefline tam olarak ulaşılması amacıyla 2011/95/EU⁴ sayılı Avrupa Birliği Vasıf Yönergesi (Recast Qualification Directive) 2011 yılında kabul edilmiştir. 2011/95/EU sayılı Yönerge İngiltere ve İrlanda hariç diğer tüm Avrupa Birliği üyeleri için 2004/83/EC sayılı Vasıf Yönergesi'ni, 22 Aralık 2013 tarihinde yürürlükten kaldırmıştır (Çiğer, 2018: 203-204).

Dayanışma ilkesinin kuvvetlendirilmesi hedeflenen Stockholm Programı'nda ise özellikle Avrupa Birliği'nde daha güvenli bir ortamın sağlanması ve sınırlardaki kontrolün artması amacıyla FRONTEx işbirliği ve Schengen Sözleşmesi'nin geliştirilmesinin ardından sınırlardaki güvenlik, göç ve gümrük konularında daha net adımlar atılmaya başlanmıştır. FRONTEx'in yanı sıra Dublin sistemine bağlı diğer iki birim ise EUODAC ve Avrupa İltica Destek Ofisi (The European Asylum Support Office/ EASO)'dir. EUODAC, 14 yaşından büyük sığınmacıların parmak izlerinin alınarak kimliklerinin kayıt altına alınmasıyla oluşturulan bir sistem; EASO ise ortak bir sığınma sisteminin oluşturulmasında görevli olan sistemdir (Duruel, 2017: 6).

Avrupa Birliği 2011-2014 döneminde, 1999 yılında başlatılan CEAS'ı kapsamlı bir hedefi gerçekleştirebilmek amacıyla reforma tabi tutarak sığınma ile alakalı mevzuatında değişikliklere gitmiştir. Böylece Avrupa Komisyonu, CEAS'ın doğru ve eksiksiz uygulanışını yakından takip edip sığınma kurallarının uygulanışıyla alakalı pek çok kararı kabul ederek, Temmuz 2016 tarihinde yeni bir Sığınma Prosedürü Yönetmeliği amacıyla bir öneri sunmuştur. Dolayısıyla CEAS reformu için kapsamlı bir paket çerçevesinde 2013/32/AB sayılı Direktifin yerini alması tasarlanarak, yönergeyle uluslararası koruma amacıyla gerçek anlamda verimli ve adil ortak bir prosedürün meydana getirilmesi hedeflenmiştir. Buradan hareketle temelleri Ocak 1967 tarihinde Mültecilerin Statüsüyle İlgili New York Protokolü ile değiştirilen 1951 Mültecilerin Statüsüyle İlgili Cenevre Sözleşmesi'ne dayanan CEAS, bazı yönetmelik ve yönergeler çerçevesinde tekrar düzenlenmiştir. Bu sistem, bazı ortak standartları garanti ederek, uygulanmakta olan her yerde sığınmacıların eşit ve adil muamele görmelerini sağlamak amacıyla Avrupa Birliği üyeleri tarafından daha güçlü bir işbirliği yapılmasını gerektirmektedir (Akdoğan, 2018: 55).

Avrupa Komisyonu, Mayıs 2016 tarihinde CEAS'e dair önerilen reformun bir parçası niteliğinde, bazı üye devletler tarafından diğer üye devletlere yönelik baskıcı olunan durumlarla başa çıkabilmek için bir mekanizma sunarken bununla birlikte Dublin Sistemi'nin etkinliğini arttırabilmek ve daha şeffaf hale getirebilmek amacıyla da bir taslak öneri (Dublin IV Tüzüğü) hazırlamıştır. Söz konusu bu taslak öneri, dayanışma temellerine dayanan, düzeltici tahsis mekanizmalarını kapsayan ve üye devletlerin uluslararası korumaya muhtaç olanların üçüncü bir devletten direkt olarak yeniden yerleştirilmesine ilişkin çabalarını göz önünde bulunduran bir adalet mekanizmasını kapsamaktadır. Bu yeni sistemle bir devletin orantısız haldeki sığınma başvurularının ne zaman uygulandığı otomatik olarak belirlenecektir. Bu belirlemenin, bir devletin zenginlik ve büyüklüğüne atfen yapıldığı düşünülmektedir. Bir üye devlet, orantısız halde kendisi için belirlenen referansın üzerinde başvuru aldığında; aynı devletteki diğer yeni başvuru sahipleri,

³<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32004L0083&from=EN>

⁴<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:337:0009:0026:en:PDF>

başvurularının kabul edilebilirliğine ilişkin doğrulamadan sonra vatandaşlığına bakılmaksızın yeniden Avrupa Birliği genelinde yerleşime tabi olmaktadır. Bu sistem kapsamında, kişiyi yeniden tahsis eden üye devlete 250.000 € tutarında bir dayanışma katkısı öngörüldüğü belirtilmiştir (Akdoğan, 2018: 57).

Avrupa Birliği sığınma hakkı temel mevzuatını şu temeller üzerine oturtmaktadır: Adil ve etkili bir sığınma prosedürüne erişim için ortak güvence standartları oluşturulmalıdır (Sığınma Prosedürleri Yönetmeliği). Sığınma başvurusu yapan kişiler için asgari yaşam koşullarına ilişkin standartlar belirlenmelidir. Başvuru sahiplerinin barınma, yiyecek, iş ve sağlık hizmetlerine erişimleri sağlanmalıdır (Kabul Şartları Direktifi). Uluslararası koruma sağlamak için ortak zeminler oluşturulmalı ve yararlanan kişiler için bir dizi haklar (oturma izni, seyahat belgeleri, istihdama ve eğitime erişim, sosyal refah ve sağlık) öngörülmelidir (Vasıf Yönetmeliği). Belirli bir sığınma başvurusunu incelemekten hangi Üye Devletin sorumlu olduğu belirlenmelidir (Dublin Yönetmeliği). Avrupa Birliği sığınma parmak izi veri tabanı kurulmalıdır. Bir kişi sığınma başvurusunda bulunduğu, Avrupa Birliği'nin neresinde olursa olsun parmak izleri EURODAC merkezi sistemine iletilmelidir (EURODAC Yönetmeliği) (European Commission, t.y.).

Dolayısıyla bir kişinin zulüm gördüğü yere geri gönderilmemesi ilkesine dayanan CEAS'e göre sırasıyla: Sığınmacı başvuru yaptıktan sonra, konut ve yiyecek gibi genel asgari malzeme kabul koşullarından yararlanacaktır (Resepsiyon Koşullar Direktifi). Başvuran kişinin parmak izi alınarak EURODAC veri tabanına gönderilecektir (Eurodac Yönetmeliği). Bu veriler sığınma başvurusundan sorumlu ülkenin belirlenmesine yardımcı olmak için kullanılmaktadır (Dublin Düzenlemesi). Veri tabanı eu-LISA (Özgürlük, Güvenlik ve Adalet Alanında Büyük Ölçekli BT Sistemlerinin Operasyonel Yönetimi için Avrupa Ajansı⁵) tarafından yönetilmektedir. Daha sonra başvuran sığınmacıya mülteci statüsü veya ikinci dereceden bir hak verilebilmesi için görüşmeye çağrılacaktır (Yeterlilik Direktifi ve İltica Prosedürleri Direktifi). Bu görüşmeden sonra kişi için oluşabilecek üç sonuç bulunmaktadır. İlki, mültecilik veya ikinci dereceden hakkının kabul edilmesiyle oturma, çalışma izni ve sağlık hizmetlerine erişim kazanmasıdır. İkincisi, başvurunun reddedilmesidir. Kişinin bu sonucu temyiz hakkı bulunmaktadır. Üçüncüsü ise verilen olumsuz kararın mahkeme tarafından onaylanmasıdır. Bu durum sonucunda sığınmacının menşe veya transit ülkesine iadesi gerçekleştirilmektedir (European Commission, t.y.).

Avrupa Birliği üyeleri tarafından, sığınmacıların belirlenerek kabul edilmesi hususuna dair asgari ortak şartlardan, geçici ve yardımcı korumaya kadar pek çok konuda acil tedbirler alınacağı belirtilmiştir. Söz konusu bu önlemler, sığınmacıların transit geçiş yaptığı ya da uyduğu düşünülen ülkenin insan hakları, kalkınma ve siyasetle alakalı sorunlarına ilişkin kapsamlı bir yaklaşıma dayandırılmıştır (Duruel, 2017: 5).

CEAS, Mayıs ve Temmuz 2016'da Avrupa Komisyonu tarafından önerildiği şekilde, hem normal hem de yüksek göç baskısı dönemlerinde etkili bir şekilde çalışan, tamamen verimli, adil ve insancıl bir sığınma politikası oluşturmaktadır. Sığınma başvurularının Üye Devletler arasında adil bir şekilde tahsis edilmesini sağlamak ve sığınma prosedürünü basitleştirmek ve kısaltmak, ikincil hareketleri engellemek ve entegrasyon olasılığını artırmak için Avrupa Birliği düzeyinde ortak kurallar sağlamaktadır (European Commission, t.y.).

4. SONUÇ

Kitlesel göç, ülke toplumlarını, toplumların sosyodemografik durumlarını, politikaların gelişimini ve zaman zaman ülke sınırlarını bile etkileyen ve değiştiren insani bir harekettir. Tarih boyunca dünyanın her yerinde var olan yer değiştirme hareketlerine Avrupa Kıtası da maruz kalmıştır. Gerek sömürgeler dönemi gerekse dekolonizasyon dönemi ele alındığında, Kıta tarihinde Kavimler Göçü kadar etkili olmasa da türlü göç hareketleri yaşanmıştır. Bu göç hareketlerini genellikle istihdam amaçlı çıkarlarına yönelik şekilde kullanan Avrupa ülkeleri, bir süre sonra gelen Petrol Krizi'nin etkisiyle bu durumu tersine çevirmeye çalışarak göçmenlerin geri dönüşüne ilişkin politikalar üretmiştir. Bu dönem içerisinde yaşanan sosyolojik değişimlerin, ulus vatandaşları ile göçmenler arasında gerginliklere neden olmasıyla yönetimler tarafından söz konusu konuların çözülmesi amacıyla çeşitli antlaşmalar yapılarak; ilk iki yılda göçmenlerin %10'unun menşe ülkelerine dönüşü sağlanmıştır. Almanya tarafından "yabancıların dönüşlerini özendirme" yasası çıkartılarak göçmenlere anayurtlarına geri dönüşlerinde 10.500DM ve her çocuk için 1500DM yardım sağlaması ve 1984 yılında 250 bin Türk işçinin geri dönüş göçü gerçekleştirmesi (Abandan-Unat, 2017: 99) bu duruma örnek olarak verilebilir. Fakat bu durumun süreklilik göstermediği, örneğin Almanya'da 1973'te 4 milyon olan göçmen sayısının 1980'de 4,5 milyona çıktığı görülmektedir. Buradan hareketle geri

⁵Avrupa Birliği, Özgürlük, Güvenlik ve Adalet Alanında Büyük Ölçekli BT Sistemlerinin Operasyonel Yönetimi Ajansı, Avrupa Birliği'nde büyük ölçekli BT sistemlerinin kesintisiz çalışmasını sağlamak amacıyla 2011 yılında kurulan bir Avrupa Birliği kuruluşudur.

dönüşün teşvik edilmesinin, yasa dışı göçe ve aile birleşmelerine engel olmadığı ve göçmenlerin hareketlerine devam ettiği sonucuna varılmaktadır (Gençler, 2005: 175-177).

Avrupa Birliği kurulana kadar Avrupa Topluluğu çatısı altında olan devletler, göçe yönelik politikalarını devletlerarası anlaşmalar çerçevesinde yürütmeye çabalamıştır. Bu dönemde yapılan politikalar, 1991 yılında SSCB'nin dağılmasından sonra bir kere daha göç akımıyla karşı karşıya kalınması neticesinde sekteye uğramıştır. Dolayısıyla da devletlerin göç politikalarına daha fazla önem verilmesi yönündeki gereklilikle yüzleşmiştir. Hemen ardından 1992 yılında imzalanan Maastricht Antlaşması'yla Avrupa Birliği çatısı altına giren devletler, göç ve sığınma konularını devletlerarası işbirliği unsuru olarak kurucu antlaşma kapsamına almıştır. Göçmenlerin hukuki statülerinin düzenlenerek iş birliği alanına alınması, Birlik politikalarında göç konusunun ilişkin önemin artmasının bir sonucudur (Ümit, 2013: 59). Bu antlaşma ve sonrasında gerçekleşen düzenlemeler ile devletlerarasında olan işbirliği, ulusüstü yetkiye aktararak politikalarda ortak bir çatı kurulması amaçlanmıştır. Birlik, göç konusundaki politikalarda zaman geçtikçe daha fazla yetkilendirilmiş, bu yetki doğrultusunda da çözüm yöntemleri üretmiştir. Bu yetkilendirmenin sonucunda, Birlik politikalarının daha çok güvenlik odaklı ilerlemeye başladığı görülmektedir. Zamanla Birlik göç politikalarını, sınır denetimlerini artırarak ve çeşitli kurumlar oluşturarak göçmen aleyhine ilerletmiştir. Avrupa Kalesi eleştirilerinin odağı da bu politikaların işleyiş şeklindedir. Avrupa Birliği göçmen politikalarının geldiği noktanın göçmenleri mağdur etmesi ve başvuruların çok az bir kısmının olumlu sonuçlanması bu durumun sebebi olarak gösterilmektedir. Söz konusu durum göçmenleri yasa dışı yollara itmekte, insan ticareti ve göçmen kaçakçılığının artmasına neden olmaktadır. Bu durumun çözümü olarak Birlik, güvenli üçüncü ülke anlaşmaları yaparak, sığınma başvurusu yapan göçmenlerin genelinin güvenli üçüncü ülke şeklinde adlandırılan ülkeye veya menşe ülkelerine iadesini gerçekleştirmektedir.

Bu aşamada ihtiyaç duyulan sistemlerden biri olan Ortak Sığınma Sistemi (CEAS), sığınmacıların başvuruları ve değerlendirmelerinde ortak bir yönetmelik oluşturulması amacıyla kurulmuştur. CEAS, sığınmacıların kabulü veya reddi ile ilgili olan EASO ve EURODAC gibi kuruluşlarla beraber eş zamanlı olarak çalışmaktadır. CEAS, sığınma başvurusunu incelemekle sorumlu olan devletin belirlenmesi, etkili ve adil bir sığınma sistemi ve sığınmacıların kabulü amacıyla ortak standartlar, mülteci statüsünün tanınması ve içeriği ile ilgili kuralların yakınlaştırılması ve Topluluk kurallarının uzun vadede ortak bir sığınma prosedürü ve Birlik çapında geçerli tek tip sığınma statüsü içermesi gerektiğine ilişkin amaçlar üzerine oluşturulmuş bir sistemdir. CEAS, sığınmacıları Avrupa Birliği sınırlarından uzak tutmak, en kısa zamanda geri göndermek ve geri gönderilemeyen sığınmacıların yükünü Avrupa Birliği ülkeleri içinde paylaşmak odaklı çeşitli eleştirilere maruz kalmıştır. Getirilen eleştirilerden biri de; sistem sonucunda kabul edilen mültecilerin, genellikle nitelikli göçmenler olması, Birlik ülkelerinin ihtiyaç duyduğu nitelikli göçmenleri kabul ederken niteliksiz göçmenleri geri göndermesidir. Oysa sığınmacıların, nitelikli ya da niteliksiz olmaları fark etmeksizin sığınma ihtiyaçları aynı düzeyde seyretmektedir. 2015 yılının başından beri göçmenlerin ve sığınmacıların büyük ölçekli ve kontrolsüz göç akını, birçok Üye Devletin sığınma sistemlerini ve bir bütün olarak CEAS'i zorlamaktadır. Artık Avrupa Birliği'nin orta ve uzun vadede göç akımlarını daha iyi yönetmek için Avrupa Komisyonu tarafından Temmuz 2016 tarihinde önerilen reformları devreye sokması gerekmektedir. Dolayısıyla genel amaç, kötü uygulama sebebiyle kontrolsüz veya düzensiz şekilde olan göç hareketlerini, Avrupa Birliği'ni üçüncü ülke vatandaşlarının göç hareketleri kapsamında daha düzenli ve güvenli yollar sağlayan bir sistem haline getirmektir. Sistemi çeşitli reformlara tabi tutan Birlik, sığınmacıların kabulü için çalışmalarına devam etmektedir.

KAYNAKÇA

Akçadağ, E. (2012), "Yasa Dışı Göç ve Türkiye". Ankara: Bilgesam Yayınları.

Akdoğan, M. (2018). "Avrupa Birliği'nin Sınırlarına Dayanan Mülteci Krizi Ve Yönetimi. Uluslararası İlişkiler ve Diplomasi", 1(1), 48-75.

Aktaş, M. & Öztekin, S. (2017). "Avrupa Birliği'nin Göç Politikaları". Fba Conference Proceedings Third Sarajevo International Conference Organized By Faculty Of Business Administration (Fba) International University Of Sarajevo (Ius) Irregular Migration Towards Eu And Balkan Countries. 27-30 Nisan 2017. Sarajevo. 203-217.

Alkan, U. (2015). "Avrupa'da Refah Devleti Ve Göç İlişkisi: Refah Şovenizmi Örneği". Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, C: 70 No. 3, 751 – 768.

AMNESTY. (2004). (Ed. Oosting, D., Bouteillet Paquet, D., & Henderson, N.) “AB İltica Politikasına Eleştirel Bir Analiz: Tampere’den Düşüş”. Mülteci Çalıştayları, Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi yayımları, s. 7.

Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu. Avrupa Birliği Yasal Çerçeve. <https://www.avrupa.info.tr/tr/avrupa-birligi-yasal-cerceve-109>, Erişim Tarihi: 02.05.2019.

Aydın, A. (2017). “Avrupa Birliğinin Uluslararası Göç Politikaları Bağlamında Almanya Ve Almanya’daki Mülteciler”. Belgi Dergisi, 2 (14), 538-551.

Bayraklı, E. & Keskin, K. (2015). “Türkiye, Almanya Ve AB Üçgeninde Mülteci Krizi”. Analiz, S: 43. Ankara: SETA.

Bayraklı, E. & Keskin, K. (2017). “Avrupa’nın Mülteci Krizi”. Akademik İncelemeler Dergisi (AID), 12 (2), 115-136.

Bayraktar, R. (2013). “Zorunlu Göç’ten Ulus-Ötesi Yurttaşlığa”. Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 12 (24), 109-126.

Castles, S. & Miller, M. J. (2008). Göçler Çağı: Modern Dünyada Uluslararası Göç Hareketleri (1. Baskı). İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları.

Ciğer, M. İ. (2018). “Silahlı Çatışma Durumlarında Ayrım Gözetmeyen Şiddet Hareketlerinden Kaçan Kişilerin Avrupa Birliği Hukuku Ve Türk Hukukunda İkincil Korunması”. Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 20(1), 199-237.

Çilingir, S. (2018). “Kriz Gündeminde Ab Göç Politikasının Yetkiler, Hedefler Ve Araçlar İtibariyle Değerlendirilmesi: Sınır Yönetimi Örneği”. İşletme Fakültesi Dergisi, C: 19 S: 1, 19-49.

Dublin II Tüzüğü. (2003). <https://ilticahaberleri.com/wp-content/uploads/2018/01/DUBLIN-II-T%C3%9CZ%C3%9C%C4%9E%C3%9C.pdf>, Erişim Tarihi: 07.05.2019.

Duruel, M. (2017). “Avrupa Birliği Göç Politikası Ve Kitlesel Göç Akınları Karşısındaki Durumu”. Uluslararası Politik Araştırmalar Dergisi, 3(3), 1-12.

Eker, K. (2008). “Türkiye’de Yasa Dışı Göç Sorunu”. Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, İzmir.

European Commission/Migration and Home Affairs, https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/asylum_en.

European Commission. https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/20160713/factsheet_the_common_european_asylum_system_en.pdf Erişim Tarihi: 07.05.2019.

Guild, E. (1999), “The Impetus to Harmonise: Asylum Policy in the EU”, Nicholson, F. and Twomey, P. (Ed.), Refugee Rights and Realities”, Evolving International Concepts and Regimes içinde, Cambridge University Press, p. 313-335.

İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü. (2015). 29 Nisan 2004 Tarih ve 2004/83/EC Konsey Yönergesi, http://www.goc.gov.tr/icerik6/29-nisan-2004-tarih-ve-2004-83ec-sayili-konsey-yonergesi_346_349_721_icerik.

İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) <https://www.afad.gov.tr/tr/23792/Aciklamali-Afet-Yonetimi-Terimleri-Sozlugu?kelime=g%C3%BCvenli+%C3%BC%C3%A7%C3%BCnc%C3%BC+%C3%BCIke>

İKV/162. Amsterdam Antlaşması (Bütünleştirilmiş Haliyle Avrupa Birliği Kurucu Antlaşmaları). <https://www.bumko.gov.tr/Eklenti/2843,amsterdamtrpdf.pdf?0>, Erişim Tarihi: 03.05.2019.

Kara, C. Ö. D. (2015). “Göç Bağlamında Uluslararası İşbirliği Ve Türkiye’nin Politikaları”. Doktora Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

Kanat, S., & Aytaç, M. “Suriyeli Mülteciler Özelinde Avrupa Birliği Ortak Göç Politikası Ve Birlik İle Üye Devletler Arasında Egemenlik Tartışmaları”. Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi, 18(40/2), 55-86.

- Limon, İ. “Avrupa Birliği’nin Yasadışı Göç Tehdidine Bakış Açısı Üzerine Bir Deneme”. Science Committee, 51.
- Malkara, F. (2017). “Arap Baharı Sonrası Akdeniz’de Yaşanan Düzensiz Göçün Avrupa Birliği Kapsamında Güvenlik Boyutu Ve Uluslararası Hukuk Açısından İncelenmesi”. Yüksek Lisans Tezi. İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İzmir.
- Özcan, M. (2005). Avrupa Birliği Sığınma Hukuku Ortak Bir Sığınma Hukukunun Ortaya Çıkışı. Ankara: Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu.
- Özerim, G. (2014). “Avrupa’da Göç Politikalarının Ulusüstüleşmesi Ve Bir Güvenlik Konusuna Dönüşümü: Avrupa Göç Tarihinde Yeni Bir Dönem Mi?”. Ege Stratejik Araştırmalar Dergisi, Cilt 5, Sayı 1, 11-48.
- Öztürk, N. Ö. (2012). “Avrupa Birliği Temel Haklar Şartında Yer Alan Sığınma Hakkının Tahlili”. İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 3(2), 187-229.
- Savaşan, Z. (2009). “AB’de Sığınma Hakkı: Ortak Sığınma Sistemi Oluşturma Amacı ve Devam Eden Kısıtlamalar”. İnsan Hakları Yıllığı, Cilt 27, 13-34.
- Schengen Anlaşması. (1985). [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:42000A0922\(02\)&from=en](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:42000A0922(02)&from=en) Erişim Tarihi: 20.05.2019.
- Somuncu, B. (2006). “Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne Tam Üyelik Sürecinde Uluslararası Göç Politikası”. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Şen, Y. F. & Özkurul, G. (2016). “Türkiye – Avrupa Birliği İlişkilerinde Yeni Bir Eşik: Sığınmacı Krizi Bağlamında Bir Değerlendirme”. Göç Araştırmaları Dergisi, c:2 s:2, 86-119.
- Türk Dil Kurumu (TDK). Güncel Türkçe Sözlük. <http://www.tdk.gov.tr/> Erişim Tarihi: 05.11.2018.
- Uçarer, E. M. (2001). “Managing Asylum and European Integration: Expanding Spheres of Exclusion”. International Studies Perspectives. 2001(2): 288–304.
- Uşar, G. (2010). “Maastricht Antlaşması’ndan Günümüze Avrupa Birliği Politik Kimliği”. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Ümit, C. (2013). Avrupa Birliği Hukukunda Üçüncü Ülke Vatandaşları Tüm Yönleriyle Hak ve Statüleri (1. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Ünlütürk U., Ç. ve Kumaş, H. (2017). “Uluslararası Emek Göçü: Göç Kavramı, Türleri, Nedenleri ve Sonuçları”. (ed. Pir Ali Kaya ve Ceyhan Güler) Uluslararası Sosyal Politika Teorisi, Normlar Kurumlar Sorunlar ve Güncel Gelişmeler (2. Baskı). Kocaeli: Umuttepe Yayınları, 449-480.